

Membres numeraris

Gabriel Amengual Coll

Gabriel Amengual Coll, catedràtic de Fi-

losofia a la Universitat de les Illes Balears, és el principal referent de la filosofia a les Illes i una de les figures de més relleu en aquesta disciplina a les terres de llengua catalana. Va néixer a Santa Eugènia (Mallorca) el 1943. Va fer estudis a Palma, a Barcelona, a Roma i a Münster, on adquirí una gran familiaritat amb la cultura filosòfica germànica. És doctor en teologia per la Universitat de Münster, amb una tesi sobre la reducció antropològica de la teologia en Ludwig Feuerbach (1976), i doctor en filosofia per la Universitat de Barcelona, amb una tesi sobre la transició de l'idealisme al materialisme (1978). Ensenya filosofia a la Universitat de les Illes Balears des del 1977 (dos anys abans de la creació formal d'aquesta), en va ser professor titular des del 1984 i n'és catedràtic des del 1998. Hi ha exercit la docència de filosofia del llenguatge, d'antropologia filosòfica, d'ètica i sobretot d'història de la filosofia, especialment de la moderna i contemporània, i particularment de l'alemanya.

Després de ser el principal impulsor del Departament de Filosofia, va ser, entre el 1982 i el 1987, vicedegà de la Facultat de Filosofia i Lletres i, des del 1987 fins al 1998, director de l'Escola Universitària de Treball Social de la Universitat de les Illes Balears.

És autor d'una extensa producció filosòfica, que comprèn, entre llibres, articles i col·laboracions en obres col·lectives, uns cent cinquanta títols (sense comptar les reценensions ni les traduccions menors) en diverses llengües (la majoria en català, altres en castellà o en alemany i alguns en italià), principalment sobre filosofia alemanya (Kant, Hegel, Feuerbach, Marx, Nietzsche, Heidegger, l'escola de Frankfurt, etc.), però també sobre antropologia filosòfica, filosofia pràctica, hermenèutica i filosofia de la religió. En

particular, ha esdevingut una autoritat internacional pel que fa al coneixement de l'*esquerra hegeliana*. Penso que el que dóna unitat al conjunt de la seva obra és el fet d'oferir una diagnosi lúcida i documentada de l'evolució de la cultura occidental en els dos darrers segles.

Voldria, si més no, enumerar uns quants dels seus llibres, de títol prou explícit pel que fa a la temàtica: *Crítica de la religión y antropología en Ludwig Feuerbach. La reducción antropológica de la teología como paso del idealismo al materialismo*, una obra de referència obligada per a l'estudi d'aquest moment clau de la història de la filosofia europea (1980); *Presència elusiva. Sobre el nihilisme i la religió* (1995; trad. cast., 1996); *Modernidad y crisis del sujeto* (1998); *La moral como derecho*, un estudi sobre la *Filosofía del dret* de Hegel (2001); *La religió en temps de nihilisme* (2004).

També ha editat obres col·lectives sobre Hegel, sobre Nietzsche i sobre Wittgenstein, entre altres autors i temes, i ha escrit articles per a prestigioses enciclopèdies europees en llengua alemanya, com ara l'*Europäische Enzyklopädie zu Philosophie und Wissenschaften* o l'*Europäische Enzyklopädie zu Philosophie*, editades totes dues a Hamburg.

Escau igualment recordar les seves traduccions al català (amb excel·lents introduccions) d'obres clàssiques de la filosofia a la col·lecció «Textos Filosòfics»: *Manifestos antropològics*, de Feuerbach (1984) i *La raó en la història*, de Hegel (1998).

És membre actiu de diverses societats científiques internacionals, entre les quals cal esmentar les dues principals societats d'estudis hegelians (on ha tingut, a més, càrrecs directius), la Internationale Hegel-Gesellschaft i la Internationale Gesellschaft für dialektische Philosophie - Societas hegeliana; i també la Feuerbach-Gesellschaft (de la qual és membre fundador).

El seu prestigi intel·lectual l'ha portat a fer conferències en una vintena llarga d'universitats d'Europa i d'Amèrica, a participar destacadament en molts congressos internacionals de filosofia, i a ser membre del consell científic de diverses revistes filosòfiques del país i de fora. El curs passat va ser nomenat per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU) membre del Comitè d'Avaluació Externa dels Estudis de Filosofia.

Tornant al començament, deia que Gabriel Amengual és el principal referent actual de la filosofia a les Illes: va ser fundador i primer director (del 1981 al 1999) de la revista filosòfica *Taula. Quaderns de pensament*, i també fundador i primer president (del 1991 al 2001) de l'Associació Filosòfica de les Illes Balears.

El que he dit fins ara sobre la llengua de la major part de les seves publicacions, sobre la seva tasca en la direcció de la revista *Taula* i en la presidència de l'Associació Filosòfica de les Illes Balears i sobre les seves traduccions filosòfiques, així com la seva par-

ticipació en moltes activitats culturals de signe inequívocament català, tant a les Illes com a la resta de l'àrea lingüística, acrediten a bastament el seu compromís ferm i constant amb la cultura catalana.

D'altra banda, vull fer constar que Gabriel Amengual és una persona amable i complidora, ben disposada a col·laborar, si és elegit, en les tasques de l'Institut.

Per tot això, penso que Gabriel Amengual Coll és un excel·lent candidat a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans. Com que, a més, és mallorquí, si aquesta proposta arriba a bon port com esperem, això permetrà a l'àrea de filosofia recuperar un representant de fora del Principat, després de la mort prematura del malaguanyat Josep Lluís Blasco.

Text llegit pel senyor Pere Lluís Font en el Ple del dia 12 de desembre de 2005